

Sygn. akt VII U 88/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 06 października 2016 r. w Warszawie

sprawy A. W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. W. i (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 2 września 2014 r. znak: (...)

1. oddala odwołania,

2. zasądza od A. W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. kwotę po 60 (sześćdziesiąt) złotych od każdego z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 14 października 2014 roku ubezpieczona A. W. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika oraz płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.- także reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyli do Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydziału Ubezpieczeń Społecznych, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., odwołania od decyzji ww. organu rentowego z dnia 2 września 2014 roku znak: (...) stwierdzającej, iż A. W. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, poczynszy od dnia 1 marca 2014 roku.

Skarżący podnieśli w odwołaniach, iż treść zawartej pomiędzy nimi umowy o pracę nie była sprzeczna ani z kodeksem pracy ani z zasadami współżycia społecznego, a wobec tego organ rentowy nie miał podstaw aby kwestionować jej ważność. Płatnik składek zaznaczył, iż ubezpieczona A. W. jest osobą posiadającą odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe, do pracy polegającej na obsłudze administracyjnej budowy w L.. Płatnik składek podkreślił, iż znał ubezpieczoną z poprzednich kontaktów biznesowych i miał wiedzę, że A. W. jest zatrudniona na stanowisku asystenta w Urzędzie Marszałkowskim, za wynagrodzeniem 3.000, 00 złotych brutto. Podkreślił następnie, iż

przekonanie ubezpieczonej do pracy na stanowisku w jego firmie (...) Sp. z o.o., wiązało się z zaproponowaniem jej wyższego wynagrodzenia

tj. stawki 10.000,00 złotych oraz służbowego samochodu i laptopa. Płatnik składek podkreślił, iż wysokość ustalonego wynagrodzenia dla ubezpieczonej, nie była wygórowana w realiach rynku (...), wysokości dochodów osiąganych przez samego płatnika składek, a także szerokiego zakresu powierzonych odwołującej. Odwołujący zaznaczyli, iż do obowiązków A. W. należało prowadzenie dokumentacji, rozliczanie wykonanych robót, kontaktowanie

się z podwykonawcami w zakresie budowy w L.- prowadzonej przez płatnika składek jako generalnego wykonawcę. Skarżący stanął na stanowisku, iż co prawda zdarzało mu się nie uregulować terminowo należności wobec ZUS, jednakże nie sposób twierdzić, iż w ogóle, przedsiębiorca całkowicie zaniedbuje ów obowiązek składkowy. Zdaniem skarżących bezzasadny jest również zarzut organu rentowego, iż w chwili zawierania umowy o pracę z ubezpieczoną, płatnik składek znajdował się w niestabilnej sytuacji finansowej. Płatnik podniósł, iż posiadał znaczące aktywa, które pozwalały na zatrudnienie odwołującej. Płatnik składek dodał, iż organ rentowy nie udowodnił pozorności łączącego odwołujących stosunku pracy, a stanowisko organu rentowego w tym zakresie opiera się tylko i wyłącznie na przypuszczeniach i domniemaniach. Skarżący podnieśli również,

że bezpodstawny jest argument organu rentowego dotyczący naruszenia zakazu, niedopuszczenia pracownika do pracy przed dostarczeniem zaświadczenia lekarskiego o braku przeszkód

do wykonywania pracy. Zdaniem odwołujących, sytuacja dopuszczenia pracownika do pracy

bez aktualnych badań lekarskich, może doprowadzić jedynie ewentualnie do odpowiedzialności pracodawcy za wykroczenie przeciwko prawom pracownika, ale nie powoduje nieważności umowy

o pracę. W świetle podniesionej argumentacji, skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji

i orzeczenie, że ubezpieczona A. W. jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu

i wypadkowemu od dnia 1 marca 2014 roku. Odwołujący wnieśli również o zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego (odwołania

k. 2-18, 55-69 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 listopada 2014 roku, organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., wniósł o oddalenie odwołań i zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego, zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego odwołania, organ rentowy podkreślił, iż ubezpieczona A. W. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek, została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych dopiero w dniu 7 maja 2014 roku z datą wsteczną od 1 marca 2014 roku tj. ponad dwa miesiące

od momentu podpisania umowy, co jest niezgodne z regulacją art. 36 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Organ rentowy zaakcentował również, iż odwołująca została zatrudniona przez płatnika składek bez ważnego zaświadczenia o zdolności do podjęcia pracy, a przedmiotowe zaświadczenie zostało jej wydane dopiero w dniu 7 kwietnia 2014 roku. Organ rentowy zauważył,

iż u odwołującej, w krótkim okresie od nawiązania umowy o pracę z płatnikiem składek, powstała

(od dnia 28 kwietnia 2014 roku), niezdolność do pracy z powodu ciąży. Z powyższych faktów organ rentowy wyciągnął wniosek, iż informacja o ciąży spowodowała zgłoszenie A. W.

do ubezpieczeń społecznych w dniu 7 maja 2014 roku z datą wsteczną od dnia 1 marca 2014 roku.

W ocenie organu rentowego takie zachowanie odwołującej zmierzało jedynie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Ustosunkowując się do zarzutu odwołujących w zakresie opłacania składek do systemu ubezpieczeń społecznych, organ rentowy podkreślił, iż składki za miesiąc

maj i czerwiec 2014 roku, płatnik składek uiszczył w dniu otrzymania zaskarżonej decyzji tj. w dniu

4 września 2014 roku, pozostały natomiast do uregulowania składki za okres od lipca 2014 roku

do września 2014 roku. Zdaniem organu rentowego, przedłożone faktury na zakup samochodu

lub laptopa, nie mają wpływu na sprawę bowiem dotyczyły miesiąca stycznia, podczas gdy ubezpieczona została zatrudniona od dnia 1 marca 2014 roku. Organ rentowy uznał, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa, zaś odwołania jako bezzasadne winny podlegać oddaleniu (k. 72 a.s.).

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2014 roku, Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych uznał się niewłaściwym miejscowo i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie-VII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do rozpoznania (k. 74 a.s.).

Zarządzeniem Sędziego Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, z dnia 19 stycznia 2015 roku, sprawa odwołujących: A. W. i spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., w przedmiocie odwołania od decyzji ww. organu rentowego z dnia 2 września 2014 roku, nr (...), została zarejestrowana w tutejszym Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygnaturą akt VII U 88/15 (k. 80 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił w sprawie, następujący stan faktyczny:

Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. przy ul. (...), została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 10 grudnia 2013 roku pod numerem (...). Spółka jest zarejestrowana pod numerem REGON: (...) oraz numerem NIP: (...). Głównym przedmiotem działalności spółki jest naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych, naprawa i konserwacja maszyn, naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych oraz wykonywanie innych zadań instalacyjno-technicznych. Wspólnikiem spółki i prezesem zarządu był w dniu wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, był J. G. posiadający 95 udziałów o łącznej wartości 4.750,00 złotych. Wysokość kapitału zakładowego spółki wynosiła 5.000,00 złotych. Obecnie wspólnikiem spółki i jej prezesem zarządu jest S. K. posiadający 100 udziałów o łącznej wartości 5.000,00 złotych (informacja KRS k. 86-89 a.s., publiczna informacja KRS w systemie internetowym).

W dniu 28 kwietnia 2014 roku A. W. zamieszkała w W. przy ul. (...), zawarła ze spółką (...) Sp. z o.o. umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Zgodnie z postanowieniami umowy, A. W., miała zajmować stanowisko Kierownika Biura, za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 10.000,00 złotych brutto, począwszy od dnia 3 marca 2014 roku. Pracownica miała wykonywać powierzone jej obowiązki w siedzibie firmy przy ul. (...) w K. (k. 24 a.s.).

Do obowiązków A. W. zatrudnionej na stanowisku kierownika biura należało rozliczanie podwykonawców, przekazywanie dokumentów do biura rachunkowego, prowadzenie pełnej dokumentacji i rozliczania wykonanych robot przy budowie w L., gdzie (...) Sp. z o.o. jest generalnym wykonawcą umowy zawartej z Inwestorem (...) Sp. z o.o. (k. 24 a.r.).

A. W. w dniu zawarcia umowy o pracę z ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. tj. w dniu 28 lutego 2014 roku, nie przedłożyła pracodawcy zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na powierzonym jej stanowisku Kierownika Biura (okoliczność bezsporna). A. W. złożyła przedmiotowe zaświadczenie lekarskie dopiero w dniu 7 kwietnia 2014 roku (k. 21 a.r.).

W dniu 18 kwietnia 2014 roku, A. W. odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (zaświadczenie o ukończeniu szkolenia BHP k. 16 a.r.).

Płatnik składek (...) Sp. z o.o., zgłosił pracownicę A. W. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych ZUS w dniu 7 maja 2014 roku, począwszy od dnia 1 marca 2014 roku (okoliczność bezsporna).

Pracownica A. W. podpisywała listę obecności z tytułu wykonywania pracy u płatnika składek, w okresie od 3 marca 2014 roku do 25 kwietnia 2014 roku (k. 12-13 a.r.). Od dnia 28 marca 2014 roku, ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą (okoliczność bezsporna.)

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w zakresie prawidłowości przebiegu ubezpieczenia społecznego A. W.. O wszczęciu postępowania, organ rentowy zawiadomił A. W. oraz płatnika składek (k.26,25 a.r.).

Na podstawie nadesłanej dokumentacji zatrudnienia w tym: zaświadczenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. -wydanego w przedmiocie zakresu obowiązków ubezpieczonej, umowy o pracę z dnia 28 lutego 2014 roku, zaświadczenia lekarskiego z dnia 7 kwietnia 2014 roku, karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, list obecności (vide: dokumentacja akt sprawy), organ rentowy uznał, iż (na podstawie ww. zgromadzonych dowodów), nie można stwierdzić, że umowa o pracę zawarta pomiędzy A. W., a pracodawcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. była faktycznie wykonywana. Zdaniem organu rentowego umowa ta zawarta została jedynie dla pozorów w rozumieniu art. 83 k.c. W ocenie organu rentowego, zamiarem stron nie było wykonywanie pracy, lecz uzyskanie przez A. W. świadczeń z ubezpieczenia społecznego (tj. zasiłku chorobowego, a następnie macierzyńskiego). W świetle powyższych ustaleń, organ rentowy wydał w dniu 2 września 2014 roku decyzję nr (...), na mocy której stwierdził, iż A. W. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. siedzibą w K., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 marca 2014 roku (decyzji z dnia 2 września 2014 roku k. 31 a.r.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2014 roku, A. W. odwołała się do tutejszego Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Odwołanie od przedmiotowej decyzji złożył także płatnik składek spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.. Odwołanie ubezpieczonej oraz płatnika składek zainicjowało niniejsze postępowanie odwoławcze zarejestrowane pod sygnatura akt VII U 88/15 (odwołania k. 2-18, 55-69 a.s.).

Sąd Okręgowy na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji zatrudnienia odwołującej, a także dokumentacji działalności spółki, ustalił, iż w dniu 10 grudnia 2013 roku, spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. (tj. zamawiający / inwestor) zawarł ze spółką (...) Sp.

z o.o. z siedzibą w K. (jako wykonawcą) umowę wykonania robót budowlanych. Strony umowy, postanowiły, iż za wykonanie robót, materiały, urządzenia i środki produkcji dostarczone przez wykonawcę, a niezbędne do wykonania umówionego przedmiotu umowy, wykonawca otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe w łącznej kwocie 16.935.255,00 złotych (k. 20-21 a.s.).

Na podstawie umowy z dnia 11 marca 2014 roku, zawartej pomiędzy (...)

Sp. z o.o. i spółką (...) Przedsiębiorstwo Budowlane Sp. z o.o.

z siedzibą w W., płatnik składek (...) Sp. z o.o., powierzył ww. Przedsiębiorstwu wykonanie pracy polegającej na zmyciu pod ciśnieniem konstrukcji żelbetonowej. Osobą wyznaczoną do kontaktu po stronie generalnego wykonawcy została A. W. (k. 173-184 a.s.).

Odwołująca kilkakrotnie w okresie zatrudnienia u płatnika składek kierowała do kontrahentów płatnika składek informacje służbowe drogą mailową (k. 188 a.s.).

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. w dniu 25 stycznia 2014 zakupił od osoby fizycznej -P. C. zamieszkałego w S. przy ul. (...), za kwotę 40.000,00 złotych, samochód osobowy marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (k. 22 a.s.). Dnia 29 stycznia 2014 roku, spółka (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w K., dokonała zakupu sprzętu komputerowego- laptopa marki L. (...) na łączną kwotę 4059,00 złotych (k. 23 a.s.).Zakupiony sprzęt miał być użytkowany przez odwołującą.

Z tytułu przejazdów służbowych spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., ponosiła opłaty za zakup paliw oraz zakup części budowlanych. A. W. opisywała część faktur, poprzez wskazywanie w krótkich komentarza czego dotyczyły. Niektóre faktury, odwołująca podpisywała osobiście, tym m.in. fakturę za zakup od spółki (...) wjazdu kanałowego na kwotę 698,64 złotych. (faktury k. 44-5, 167-172 a.s.) Odwołująca przekazywała pracownikowi z biura księgowego współpracującego ze spółka (...) Sp. z o.o. – tj. M. S. informacje o zwolnieniach i nieobecnościach pracowników płatnika składek, w tym pracownika D., celem skorygowania listy płac (k. 185 a.s.).

Na podstawie dowodu z zeznań świadka J. S., Sąd Okręgowy ustalił, iż świadek współpracował z odwołującą. Odwołująca reprezentowała odwołującego, a świadek reprezentował inwestora. Świadek kontaktował się z odwołującą kilka razy w tygodniu, a niekiedy rzadziej w zależności od potrzeb. Kontakty były telefoniczne i osobiste. Odwołująca podlegała bezpośrednio prezesowi i wykonywała jego polecenia. Spotkania świadka i odwołującej odbywały się przeważnie na budowie w L.. Świadek nie zauważył że odwołująca była w ciąży. (zeznania świadka J. S. k. 236-237 a.s.).

Na podstawie dowodu z zeznań świadka M. S., Sąd Okręgowy ustalił, iż spółka (...) Sp. z o.o. ma zawartą umowę z wyspecjalizowanym biurem księgowym, które prowadzi jej obsługę finansowo-księgową. W biurze tym zatrudniona jest świadek M. S.. Świadek zajmowała się obsługą spółki przede wszystkim w zakresie spraw dotyczących systemu ubezpieczeń społecznych ZUS. Odwołująca A. W. w okresie współpracy

ze świadkiem S. zajmowała się gromadzeniem odpowiednich dokumentów i przesyłaniem ich do biura księgowego świadka. Odwołująca nadsyłała zgromadzoną dokumentację głównie drogą mailową i kilka razy odbyła osobiste spotkania ze świadkiem w K.. Przyczyną braku systematycznych płatności składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne pracowników płatnika składek, w tym odwołującej, był okresowy brak środków finansowych na koncie płatnika składek. Spółka (...) jako spółka budowlana, otrzymywała płatności transzami i jeśli nie otrzymała płatności od generalnego wykonawcy lub inwestora, to nie dysponowała pieniędzmi na zapłatę świadczeń do systemu ubezpieczeń społecznych. Po przejściu odwołującej na zwolnienie lekarskie, jej obowiązki w firmie przejął pracownik K. (zeznania świadka M. K. k. 296-297 a.s.).

Na podstawie dowodu z zeznań świadka T. K., Sąd Okręgowy ustalił, iż świadek był podwykonawcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. i działał pod firmą (...). T. K. wykonywał prace kierownika inwestycji (...) w L.. Odwołująca w okresie zatrudnienia u płatnika składek, widywała świadka w Biurze na budowie. Biuro to znajdowało się w kilku barakach budowlanych. A. W. przebywając w biurze na budowie umawiała spotkania wykonawców budowy z inwestorem. A. W. nie sporządzała żadnej dokumentacji dla podwykonawcy tylko wydawała mu zwrotną dokumentację od inwestora (zeznania T. K. k. 340-342 a.s.).

Płatnik składek (...) Sp. z o.o. posiadał w 2014 roku zaległości składkowe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynoszące 628,20 złotych. Należność ta została uiszczona. Na dzień 23 czerwca 2016 roku, płatnik składek nie posiadał zaległości za rok 2014 (pismo organu rentowego z dnia 1 lipca 2016 roku).

Spółka posiada zaległość finansową z tytułu podatku dochodowego od osób prywatnych za 2015 roku w kwocie 19.258,00 złotych (k. 429 a.s.).

Oddział ZUS w C. wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych odwołującej, Sąd Okręgowy uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę rozstrzygnięcia, a wniosek organu rentowego zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania i jako taki podlegał oddaleniu (k. 450 a.s.).

Do zakończenia postępowania, strony sporu podtrzymały zajęte stanowiska procesowe:, ubezpieczona i płatnik składek w zakresie uwzględnienia odwołania i zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, iż A. W. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, a pełnomocnik organu rentowego podtrzymał wnioski w zakresie oddalenia odwołań od zaskarżonej decyzji (k. 450 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie akt rentowych oraz materiału dowodowego zgromadzonego w toku niniejszego postępowania odwoławczego, w tym: umów kupna-sprzedaży płatnika składek, faktur i korespondencji mailowej z okresu zatrudnienia ubezpieczonej, a także dowodów osobowych w postaci zeznań świadków J. S., M. S. oraz T. K.. Powołane przez Sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Sąd Okręgowy odstąpił w niniejszej sprawie od przesłuchania w charakterze strony- odwołującej, ze względu na argumentację jej pełnomocnika procesowego w zakresie ograniczonych możliwości stawiennictwa w sądzie. Sąd Okręgowy uznał zgromadzony w sprawie materiał dowodowy za wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie A. W. oraz płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 2 września 2014 roku nr (...) jako bezzasadne podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2016.963 j.t.– dalej ustawa systemowa) obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym podlegają m. in. osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie z treścią art. 11ust. 1 ustawy systemowej osoby wymienione w art. 6 ust.

1 pkt 1, a więc pracownicy, podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu. Natomiast osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art. 12 ust. 1). Definicja pracownika zawarta została w art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy A. W. była pracownikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. i czy z tego tytułu podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem upoważnionym do oceny ważności umowy o pracę, która stanowi podstawę ubezpieczenia.

W świetle przepisu art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej do zakresu działania Zakładu należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzenie

i ustalenie obowiązku ubezpieczeń społecznych. W doktrynie i orzecznictwie sądowym konsekwentnie jest przyjmowana dopuszczalność weryfikowania rzeczywistego charakteru zawieranych przez ubezpieczonych umów o pracę, czego przykładem jest wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 23 lutego 2005r. (sygn. akt III UK 200/04), zgodnie z którym „Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do zbadania ważności umowy o pracę w celu stwierdzenia objęcia ubezpieczeniem społecznym pracowników, w tym także zbadania, czy umowa ta nie została zawarta dla pozorów. Kontrola i weryfikacja zawartych umów o pracę w stosunku do osób zgłoszonych

do ubezpieczenia społecznego odbywa się przy tym nie tylko w zakresie warunków formalnych tych umów, ale także tego, czy osoby zgłoszone do ubezpieczenia społecznego faktycznie wykonywały obowiązki pracownicze w okresie wskazanym w umowie” (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego

w Warszawie z dnia 2 grudnia 2004r.).

Oceny, czy zawarta umowa jest umową o pracę, należy dokonywać na podstawie przepisów kodeksu pracy. Natomiast o jej ważności i skuteczności będą decydowały dodatkowo stosowane odpowiednio na podstawie art. 300 k.p. przepisy kodeksu cywilnego. Wskazania wymaga, że zgodnie

z art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, a pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Oczywiście jest, że zawarcie umowy o pracę w celu wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy odpowiada prawu pracy, a całkowicie zgodne z porządkiem prawnym i z zasadami współżycia społecznego jest dążenie stron umowy o pracę do tego, ażeby pracownik z tytułu pracowniczego statusu uzyskiwał przewidziane w prawie o ubezpieczeniach społecznych prawa i świadczenia. Są to podstawowe i niebudzące żadnych wątpliwości relacje między stosunkami pracy i stosunkami ubezpieczenia społecznego. Jednak sam fakt złożenia przez strony oświadczeń zawierających formalne elementy określone w art. 22 k.p. nie oznacza jeszcze, że taka umowa jest ważna.

Z treści art. 22 k.p. wynika, że stosunek pracy charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami: koniecznością osobistego wykonywania pracy, podporządkowaniem pracodawcy, wykonywaniem pracy na jego rzecz i ryzyko oraz odpłatnością za pracę. Istotą stosunku pracy jest zatem, aby m. in. praca odbywała się pod kierownictwem pracodawcy i by pracownik stosował się do jego poleceń związanych zwłaszcza z organizacją i przebiegiem pracy. Świadcząc umowę o pracę pracownik jest podporządkowany pracodawcy, co do czasu, miejsca i sposobu jej wykonywania. Stosunek pracy jest stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. Po stronie pracownika musi zatem istnieć chęć świadczenia pracy oraz możliwości jej świadczenia, a po stronie pracodawcy potrzeba zatrudnienia i korzystania z tej pracy za wynagrodzeniem. Istnienie faktycznego stosunku pracy jest warunkiem powstania pracowniczego ubezpieczenia społecznego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 października 2014r., sygn. akt III AUa 25/14, lex 1544690). Można więc stwierdzić, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy charakteryzujący się w/w cechami i jest realizowany.

W judykaturze utrwalony jest pogląd, że w sytuacji, gdy stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006r., sygn. akt III AUa 433/2005). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle od opłacania składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r., II UK 43/05). O tym, że strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje więc formalne zawarcie umowy nazwanej umową o pracę, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy – a więc świadczenia pracy podporządkowanej w czasie

i miejscu wyznaczonym przez pracodawcę. Nie można mówić o umowie o pracę, jeżeli

w łączącym strony stosunku prawnym brak jest podstawowych elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, takich jak osobiste wykonywanie czynności oraz podporządkowanie organizacyjne

i służbowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1997r., sygn. akt I PKN 394/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1998r., sygn. akt I PKN 416/98). Dokonując kwalifikacji stosunku prawnego należy uwzględnić zarówno zgodny zamiar stron i cel umowy, jak i okoliczności istniejące w chwili jej zawierania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1998r., sygn.

akt I PKN 191/98).

Sąd zważył również, że zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Nadto

w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym pozornie umowa o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest świadczona lecz na innej

podstawie niż umowa o pracę (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006r., I UK 120/06, z dnia 8 lipca 2009r., sygn. akt I UK 43/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2014r., sygn. akt III AUa 426/13).

Dokonując analizy niniejszej sprawy przez pryzmat art. 83 § 1 k.c. oraz powołanych poglądów orzecznictwa Sąd w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe uznał, że umowa zawarta pomiędzy A. W., a płatnikiem składek zdecydowanie miała charakter pozorny. Zdaniem Sądu w rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni i płatnik składek (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w K. wcale nie miała zamiaru świadczenia nawzajem w stosunku do siebie pracy podporządkowanej organizacyjnie i służbowo w czasie określonym przez płatnika. Ich zamiarem było wyłącznie stworzenie pozorów wykonywania pracy w celu uzyskania przez A. W. korzyści w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym (w tym zasiłkiem chorobowym, a następnie macierzyńskim).

Jak już zostało wcześniej wskazane podleganie ubezpieczeniom społecznym wiąże się bowiem ściśle z przynależnością do określonej grupy osób wskazanej w art. 6 ustawy systemowej. Nie podlega więc ubezpieczeniom ten, kto został zgłoszony jako pracownik, lecz pracownikiem w rozumieniu kodeksu pracy nie jest choćby de facto wykonywał jakąś pracę, lecz w ramach jakiegoś innego stosunku prawnego. Stosunek pracy jest bowiem takim stosunkiem prawnym o charakterze zobowiązaniowym, zachodzącym pomiędzy dwoma podmiotami, w którym pracownik jest zobowiązanych świadczyć osobiście, w sposób ciągły i powtarzający się, prace określonego rodzaju pod kierownictwem pracodawcy oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez niego.

Z ustaleń Sądu w przedmiotowej sprawie wynika, że A. W. wprawdzie wykonywała jakąś pracę na rzecz płatnika składek (między innymi kierowała dokumentacją pracowników budowy do biura księgowego, odbyła kilka spotkań i rozmów z podwykonawcami), jednak czynności te miały charakter sporadyczny i nie były realizowane w rygorach przewidzianych dla stosunku pracy, albowiem odwołująca nie świadczyła pracy w sposób ciągły pod kierownictwem pracodawcy. Zgromadzony materiał dowodowy nie daje także podstaw do przyjęcia, że przewidziana w umowie praca polegająca na rozliczaniu podwykonawców była w ogóle wykonywana. Z zeznań świadka J. S. wynika, iż odwołująca odbyła jedynie kilka spotkań z pracownikiem inwestora. Świadek S., kontaktowała się natomiast z odwołującą, ale podkreśliła, że były to głównie kontakty natury telefonicznej i mailowej. Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe, zauważył, iż, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza w sposób jednoznaczny, i w pełni wiarygodny, iż praca odwołującej była wykonywana w ramach ośmiogodzinnego dnia pracy. Nie można też stwierdzić, iż odwołująca pracowała w sposób zorganizowany, codziennie wykonując powierzone jej obowiązki. W sytuacji natomiast sporadycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną, płatnik składek winien rozważyć zmniejszenie wymiaru etatu ubezpieczonej. W ocenie Sądu Okręgowego, w okolicznościach niniejszej sprawy trudno zatem dostrzec faktyczny cel ekonomiczny, dla którego A. W. została zatrudniona w firmie płatnika składek. Należy też zauważyć, iż z jednej bowiem strony zainteresowana podkreślała, iż sytuacja finansowa w firmie pozwalała na zatrudnienie ubezpieczonej, a z drugiej strony firma (...) Sp. z o.o.

z siedzibą w K., nie uiszczala terminowo składek za ubezpieczoną. Sąd zauważył też, że w toku sprawy strona odwołująca nie wykazała aby firma osiągała z tytułu zatrudnienia wnioskodawczyni jakikolwiek korzyści (pośrednią lub bezpośrednią) lub jakikolwiek zysk. Ponadto zdaniem Sądu obowiązki powierzone odwołującej w umowie o pracę, nie świadczą, iż zostało jej powierzone stanowisko kierownika biura. Sąd Okręgowy uznał, iż czynności wykonywane przez odwołującą takie jak przekazywanie dokumentacji do pracownika biura księgowego, czy też odbywanie spotkań z podwykonawcami, kwalifikowały jej zatrudnienie do pracy raczej w zawodzie sekretarki, czy też referenta, natomiast nie kierownika biura, który co do zasady w sposób odpowiedzialny zajmuje się nadzorowaniem, kierowaniem, przygotowywaniem raportów prowadzonych działań. Odwołująca zdaniem Sądu, nie wykonywała jakichkolwiek zadań kierownika biura.

Wątpliwości tak organu rentowego jak i tutejszego Sądu budziła również wysokość wynagrodzenia ustalonego w umowie o pracę z odwołującą, opiewająca na kwotę 10.000,00 złotych. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż pomimo prezentowanego w odwołaniach skarżących, stanowiska, iż w momencie zatrudnienia odwołującej, sytuacja finansowa spółki (...) była korzystna, okoliczności tej nie potwierdził materiał dowodowy w postaci dokumentów Naczelnika

Urzędu Skarbowego, w K.. Sąd w toku postępowania wystąpił do właściwego urzędu Skarbowego z siedzibą w K., z pytaniem czy nie istnieją po stronie płatnika składek zaległości płatnicze wobec Skarbu Państwa. Następnie na podstawie zaświadczenia Naczelnika Urzędu Skarbowego, Sąd ustalił, iż zaległości podatkowe płatnika składek wynoszą do końca 2015 roku około 20.000,00 złotych wraz z odsetkami. Sąd Okręgowy zważył, iż zaległość ta, czyniła w świetle chociażby podstawowej wiedzy rynkowej, a także doświadczenia życiowego Sądu, bezzasadnym, stanowisko płatnika Składek, w zakresie twierdzenia, o zdolności finansowej firmy do zatrudnienia odwołującej, za umówionym wynagrodzeniem opiewającym na kwotę 10.000,00 złotych. Należy również podkreślić, iż przy uwzględnieniu chociażby średniej krajowej pensji dla kierownika biura bezzasadne pozostają wywody płatnika składek o prawidłowej wysokości wynagrodzenia odwołującej -wykonującej co najwyżej prace sekretarskie w spornym okresie.

Sąd analizując sprawę wziął również pod rozwagę to, że A. W. w niniejszej sprawie jako strona odwołująca, nie wykazała w jakimkolwiek stopniu, iż posiadała kwalifikacje do zajmowania powierzonego jej stanowiska biurowego. Wprawdzie odwołująca przebyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy w pracy biurowej- to jednak nie wykazała ani w postępowaniu administracyjnym, ani w postępowaniu odwoławczym jakie posiada wykształcenie, czy też doświadczenie zawodowe. Brak aktywności procesowej odwołującej, a także jej pełnomocnika w tym zakresie, świadczy zdaniem Sądu, o pośrednim przyznaniu przez stronę, że cel jaki przyświecał zawarciu umów o pracę był inny niż wynikający z samej treści tejże umowy. W związku z powyższym w ocenie Sądu umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami ma charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c., a co za tym idzie jest ona nieważna. Tym samym Sąd Okręgowy zważył, że argumenty wskazywane przez organ rentowy w treści decyzji z dnia 20 marca 2015r. zasługują na uwzględnienie, a sama decyzja ZUS odpowiada prawu.

Nie uszło także uwadze Sądu, iż pomiędzy rozpoczęciem pracy a zgłoszeniem ubezpieczonej do systemu ubezpieczeń społecznych zaistniała ponad dwumiesięczna przerwa, a odwołująca została nadto zatrudniona bez zaświadczenia o zdolności do podjęcia pracy. Zaświadczenie to uzyskała natomiast dopiero w dniu 7 kwietnia 2014 roku. Takie prowadzone sprawy płatnika składek, w zakresie zgłaszanie pracowników do systemu ubezpieczeń społecznych, stanowi o rażącym naruszeniu norm, z zakresu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którymi pracodawca zgłasza pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu nawiązania stosunku pracy w terminie 7 dni od dnia powstania tytułu do ubezpieczenia.

Sąd Okręgowy podkreśla również, iż zeznania przesłuchanych w sprawie świadków J. S., M. S. oraz T. K. k. 236-237, 296-297, 340-342 a.s., nie dają podstaw do przyjęcia tezy prezentowanej w treści odwołania, iż umowa zawarta pomiędzy odwołującą a (...) Sp. z o.o., była umową mającą na celu wykonywanie przez odwołującą określonych zadań i obowiązków kierownika biura.

Konkludując Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawczyni i płatnik składek poza przedstawieniem mało przekonującej argumentacji i nieprzekonywujących dowodów, nie wskazali jakiegokolwiek materiału dowodzącego, że A. W. świadczyła pracę w rygorach przewidzianych dla stosunku pracy, lub aby wystąpiły wady decyzji organu rentowego stanowiące podstawę do dokonania jej zmiany. Tym samym w trybie art.6 k.c. słuszność złożonego odwołania nie została wykazana. W świetle całokształtu materiału dowodowego i poczynionych wyżej rozważań, Sąd Okręgowy zważył, że umowa o pracę zawarta pomiędzy stronami miała charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. i jako taka jest nieważna. Ponadto w toku sprawy strona odwołująca w żaden sposób nie wykazała wady decyzji organu rentowego (art.6 k.c.). Dlatego też Sąd Okręgowy mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku w punkcie 1.

W punkcie 2 wyroku, Sąd Okręgowy zasądził od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. oraz od A. W., na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. kwotę po 60,00 zł od każdego z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o art. 98 k.p.c. oraz przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 -j.t.).

(...)